

FERTEKAINA (FERTEK)

FERTEK hakkındaki bu yazı **MIKRASIATIKON,İMEROLOGION O ASTIR 1914 ANADOLU RUMLARINA MAHSUS İLMİ ,EDEBİ, FENNİ MUSAVVER SALNAME** adlı **NEVSEHİR SALNAMESİ** kitabının 247-250 sayfalarından çevrilmiştir.

Mülkiyetce Niğde Sancağına ve Ruhanice Ikonias (Konya) Metropolisine tabi **FERTEKAINA** nahiyesi merkez-i sancaktan yarım saat ve Tyana'dan (el-yevm Kilise Hisar) üç saatlik mesafede bulunur.Dörtbin ahalisinden yarısı Rumca lisanı ile mütetekellim Rum Ortodoks ve nısfı diğerk İslamdır.

Bu karyenin etrafında bulunan bağ ve bahçeler gayet güzel ve şirin bir manzara teşkil eder.

Arkeoloji nokta-i nazarından tetkik edildikte bu nahiyede hakkında ma-t-teessüf hiç bir şehadete tesadüf edilemiyor.Eski müşüellifler tarafından yad edilmediği gibi bu şehrin asli tarihi hakkında yeni bir delaile dahi destres olunamıyor.Bunun için **FERTEKAINA** tarihi ve mevki-i sahihi hakkında sarih ve kati bir fikr beyan edilemez.Yalnız müşevves bir rivayete nazaran **FERTEKAINA** bugünkü mevkiinde 3-4 saat uzak Kapadokyadan Trahia (Dağlık) Kilikyasından büyük cadde üzerinde bulunup ahalisi bu büyük caddede hüküm süren Ağa ve delilerin angarya ve eziyetlerinden kutulmak için bugünkü **FERTEĞE** muhaceret edip bu şehri teşkil etmişler .Bu şehrin kaç senelik ömrü var idiği katiyen malim değil ise de 1835 senesinde inşaa edilen Bizams usulü mimarisi (Bizantian Rumos) üzerine inşaa edilen bir ekklisenin mevcudiyeti ve Kapadokyanın diğerk taraflarında dahi tesadüf olunan ve yerliler tarafından “kerer” (keler) tesmiye edilen bazı kayalar içine oyulmuş mağaraların bulunması bu şehrin oldukça eski ve bu yerlerin Türkler tarafından feth-i zapt edildiği zamandan evvel mevcudiyeti istidlal olunur.Bu ise **FERTEKAINA** kelimesinden “**AİNA** “ edatının hazf ile husule geldiği ve başka bir manası olmadığı lugat-ı Türkçe de **FERTEK** kelimesinin tesadüf edilmemesinden de anlaşılır.Elhasıl bu şehrin tarihi gayet müşevves ve karanlık olduğundan kat’i bir şey söylenemez.**FERTEĞİN** zükur ve ünastan muhtelif

bir mektepleri vardır.Bir Prokatarktiki (Başkanlık) ve beş sınıftan ibaret olan bu mektebe 60 zükür ve 57 ünas cem'an 117 talebe devam eder ve iki muallim ve iki muallimeden tereküp eden heyet-i tedrisiye tarafından bunlara Eski ve Yeni Ellinika (Yunanca), Türkçe, Fransızca, Aritmetik, Istorya (Tarih), Coğrafya, Odiki (Müzik), Ergohera (Elişi) derslerini tedris ederler.Elyevm mektebin Dersaadet Kentriki (Merkezi) Eforopitrobisi (Eğitim Görevlisi) N Mparas.Prodros (Başkan) Milt A Eframidis Antiprodro (2. Başkan) S B Nomidis, Grammatis (Katip), A. Karacaoğlu , Tamias (Veznedar) N.Bonokidis ve Krr. Papahrosandtho aza olup, FERTEK eforası N.I. Tsarbacagis, A.N. Tsivavlus, G.Th. Numidis, A. I. Tzivaglus ve A.H.Kladopulos efendilerden mürekkeptir.

Arhistratigo Mihail ile Gavril namına mevkuf gayet muhterem büyük ve müzeyyen ekkliseleri vardır.İki sene evvel İstanbulda Mihail Arhengelos ünvanı ile teessüs eden bir Adelfotis (Kardeşlik Cemiyeti) mekteplerin ve elhasıl bu nahiyenin terakkisi ve teallisi için çalışıyor.Burada memleketin mekteplerine ve balada zikr olunan Adelfotis'e etmiş olduğu ihsanat-ı sahavetkaranesi ile bihakkın MEGAS ERGETİS (Büyük İyiliksever) ünvanını alan İstanbulda tüccar-ı muteberden ve ismi mekteplerde tahsil eden nevresidegan-ı vatanın kalbinde altın hurufla hakk edilen K.S.Aravanopulos Efendiyi kemal-i hürmetle yad eder ve diğer evlad-ı vatana bir misal-ı şayan imtisal olmak üzere arz ederiz.

KONPOLİS 20 Nomvru (Kasım) 1913

KARAMANLICA ALFABESİ İLE YAZILAN VE 1914 YILINDA YAYINLANAN NEVŞEHİR SALNAMESİ KİTABINDAN ÇEVİRİLMİŞTİR.

FEHMİ DİNÇER

14.02.2004 ANKARA